

Do boje

režie Stéphane Brizé, 2018

TEXT VÍT KOŘÍNEK

HODNOCENÍ 80 %

Zaměstnanci se uskomní, začnou pracovat čtyřicet místo pětatřiceti hodin týdně, zřeknou se odměn – a korporace slíbí, že nechá jejich závod běžet alespoň dalších pět let. Když už po dvou letech daný slib zruší, je to výzva k boji.

Odborář Laurent je naprosto oddaný svojí věci, spolu s dalšími kolegy hájí zájmy jedenácti set zaměstnanců regionální továrny, součástí stonásobně větší korporace. Emotivní diskuse stávkujících rozkrývají podstatu globálního kapitalismu. Ačkoliv se zaměstnanci uskomnili, pro akcionáře nejsou zisk a růst dostatečné, což je argument, který nevyvrátí ani soud, ani vláda země.

Společensky kritický snímek diváky vtahuje do rozvášněného davu stávkujících, ať už diskutují mezi sebou nebo s managementem firmy. Pocit fyzické přítomnosti vyvolává Brizé imitací dokumentárního stylu – pohyblivou kameru umísťuje těsně k postavám. Herce pak vede k maximálně realistickým výkonům ve scénách plných energie, kde dialog plyne bez přemýšlení jako kulometná palba.

Vincent Lindon získal za hlavní roli v Brizého filmu Zákony trhu cenu pro nejlepšího herce v Cannes a také zde je jeho výkon v roli Laurenta velmi intenzivní, ale stoprocentně uvěřitelný, ač už svůj úspěch v loňské soutěži o Zlatou palmu nezopakoval. Po většinu vyprávění zůstává Laurent integrální součástí skupinové postavy rozhořčených odborářů a až v závěru snímku se zcela vydělí.

Premisu o nelidskosti kapitalismu rušícího pracovní místa pochopíme rychle. Zbytek snímku máme čas sledovat detailní psychologickou analýzu jednoho boje – o živobytí, o důstojnost, o budoucnost, možná i o Evropu... v tvářích čteme vypětí, úsilí, ale taky zoufalství a strach. Ve svojí snaze právě toto dokonale vykreslit je snímek někdy až urputně repetitivní, ale tato repetitivnost je z agitační praktiky povýšena na suverénně zvládnutou uměleckou metodu.

Šťastný Lazzaro

režie Alice Rohrwacher, 2018

TEXT VERONIKA LENGÁLOVÁ

HODNOCENÍ 80 %

Lazzaro je hodný, dobrosrdečný a bezelstný mladík žijící v odříznuté komunitě rolníků někde v zapadlé části italského venkova. Za každé situace chce být užitečný a pomoci každému, kdo ho o cokoli požádá, a ani by ho nenapadlo, že by jej snad mohl někdo využívat. Lazzarova dobrá duše je skutečně jako z jiného světa. Od okolí někdy sklízí posměšné pohledy za své prostáctví a naivitu, která se dá snadno zneužít k těžké práci či krutým vtípkům.

Režisérka a autorka scénáře Alice Rohrwacher použila ve svém filmu skutečnou událost z 80. let, kdy bylo v Itálii odhaleno tajné vykořisťování skupiny rolníků, a dosadila do ní příběh prostáčka Lazzara představujícího neměnný princip dobra, které si ponechává stejné rysy, i když zlo se s dobou vyvíjí a proměňuje. Lazzaro je příliš dobrý na to, aby jej zbytek světa doslova nezadupal. Rohrwacher získala na festivalu v Cannes cenu za scénář. V tragickém a přeci štěstím kypějícím příběhu se jí podařilo ladně zkombinovat meditativní kameru pozorující život těch nejchudších s příběhovou linkou ovlivněnou magickým realismem. Šťastný prostáček s andělskou tváří, který se sem tam prostě zastaví a zírá, dává divákovi perspektivu, v níž je svět plný bídy a nespravedlnosti krásný a dobrý.

Ačkoli je Lazzaro v očích ostatních naivní hlupák, je jako jediný schopný poznat skutečné štěstí. Příliš šťastní a dobří lidé ale na tomto světě dlouho nevydrží.

Úhoři mají nabit

režie Vladimír Michálek, 2019

TEXT VIKTOR PALÁK

HODNOCENÍ 15 %

Amerika, Zapomenuté světlo, Je třeba zabít Sekala. Pohádkář, Prázdniny v Provence, Úhoři mají nabit. Srovnání prvních a posledních filmů Vladimíra Michálka nenabízí zrovna utěšený pohled, což je samozřejmě milosrdný eufemismus. Řekněme to tedy jinak: pokud by režisérská kariéra Vladimíra Michálka byla váš pes, Úhoři by byl poslední argument, proč ho nechat okamžitě utratit.

Podle notně uleželého (a přepracovaného) scénáře Petra Pýchy, který stojí i za scénářem Omerzuova loňského Všechno bude, vznikl film, který předpokládá, že diváci budou ještě větší blbci než jeho hrdinové. Ty představuje partička vesničanů, kteří si hrají na zásahovou policejní jednotku, což spočívá v tom, že pro nedostatek jiných životních naplnění (i ten nejpohlednější z pětice zde raději dělá kliky, než by šel souložit) přepadávají různé lidi, aby se následně poplácali po zádech, jak se jim „akce“ povedla, případně zanalyzovali její nedostatky. Klíčová zápletková vzejde ze situace, kdy si skutečný kriminálník prostřelil hlavu, protože se domnívá, že je konfrontován se skutečnou policií. Ale je to celkem jedno, stejně jako to, že film rámuje douška ze (skutečné) zprávy BIS o vzniku paramilitárních buněk v Česku. Chování hrdinů zde obnáší cokoli, co lze vméstnat do škatulky „hmm, proč tohle dělá? – to se už úplně zbláznili!“, což je totožná otázka, jakou lze vztáhnout i na tvůrčí rozhodnutí natočit tento film. Myslím, že by mohlo být docela hezké, kdyby film o filmu Úhoři mají nabit režíroval Harmony Korine.